

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 10.6.2016
COM(2016) 383 final

ANNEXES 1 to 6

ANEXE

la

Propunerea de recomandare a Consiliului

**privind Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și de
abrogare a Recomandării Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008
privind stabilirea Cadrului european al calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții**

ANEXA I

Definiții

Definițiile care se aplică în contextul prezentei recomandări sunt următoarele:

- (a) *calificare*: un rezultat formal al unui proces de evaluare și de validare, care este obținut atunci când un organism competent stabilește că o persoană a obținut, ca urmare a învățării, rezultate la anumite standarde;
- (b) *sistem național de calificări*: toate aspectele activității unui stat membru legate de recunoașterea educației și a altor mecanisme care corelează educația și formarea cu piața muncii și cu societatea civilă. Acesta include dezvoltarea și punerea în aplicare a acordurilor și a proceselor instituționale legate de asigurarea calității, de evaluare și de acordarea calificărilor. Un sistem național de calificări poate fi format din mai multe subsisteme și poate include un cadru național al calificărilor;
- (c) *cadru național al calificărilor*: un instrument pentru clasificarea calificărilor în conformitate cu un set de criterii care corespund unor niveluri specifice de învățare atinse, al cărui scop este integrarea și coordonarea subsistemelor naționale de calificări și îmbunătățirea transparenței, a accesului, a progresului și a calității calificărilor în raport cu piața muncii și cu societatea civilă;
- (d) *calificare internațională*: un certificat, o diplomă sau un titlu acordat de un organism internațional (sau de un organism național acreditat de un organism internațional) și utilizat în mai multe țări, care include rezultatele învățării bazate pe standardele elaborate de un organism, o organizație sau o societate internațională;
- (e) *calificare internațională sectorială*: o calificare internațională relevantă pentru un sector de activitate economică, elaborată de o organizație sectorială internațională sau de o societate internațională;
- (f) *rezultatele învățării*: ceea ce cunoaște, înțelege și poate face cursantul la terminarea procesului de învățare;
- (g) *cunoștințe*: rezultatul asimilării de informații prin învățare. Cunoștințele reprezintă ansamblul de fapte, principii, *teorii* și practici legate de un anumit domeniu de muncă sau de studiu. În contextul Cadrului european al calificărilor, cunoștințele sunt descrise ca teoretice și/sau factice;
- (h) *abilități*: capacitatea de a aplica și de a utiliza cunoștințe pentru a aduce la îndeplinire sarcini și pentru a rezolva probleme. În contextul Cadrului european al calificărilor, abilitățile sunt descrise ca fiind cognitive (implicând utilizarea gândirii logice, intuitive și creative) sau practice (implicând dexteritate manuală și utilizarea de metode, materiale, unelte și instrumente);
- (i) *responsabilitate/autonomie*: în contextul CEC, capacitatea cursantului de a aplica în mod autonom și responsabil cunoștințele și abilitățile deținute;
- (j) *validarea învățării non-formale și informale*: procesul de confirmare de către un organism autorizat a faptului că o persoană a obținut rezultate ale învățării, măsurate prin raportarea la un standard relevant, proces care constă în următoarele patru etape distincte: identificarea, prin dialog, a experiențelor specifice ale unei persoane, documentarea (pentru a face vizibile experiențele persoanei), o evaluare formală a acestor experiențe și o certificare a rezultatelor evaluării, care poate conduce la o calificare parțială sau completă;

- (k) *recunoașterea formală a rezultatelor învățării*: procesul în baza căruia o autoritate competentă acordă un statut oficial rezultatelor învățării dobândite, în vederea unor studii suplimentare sau a încadrării în muncă, prin: i) acordarea de calificări (certificate, diplome sau titluri); ii) validarea învățării non-formale și informale; iii) acordarea de echivalențe, de credite sau de derogări;
- (l) *credite*: unități care demonstrează că o parte a unei calificări, constând într-un set coerent de rezultate ale învățării, a fost evaluată și validată de un organism autorizat, în conformitate cu un standard convenit. Creditele sunt acordate de organismele competente atunci când persoana în cauză dovedește, prin intermediul unor evaluări corespunzătoare, că a dobândit rezultatele învățării definite. Creditul poate fi exprimat cu o valoare cantitativă (de exemplu, credite sau puncte de credit), care indică volumul de muncă estimat a fi necesar pentru ca o persoană obișnuită să dobândească rezultatele învățării corespunzătoare;
- (m) *sisteme de credite*: sisteme pentru recunoașterea creditelor. Aceste sisteme pot cuprinde, printre altele, echivalențe, derogări, unități/module care pot fi acumulate și transferate, o autonomie a furnizorilor care pot individualiza cursurile de învățare, precum și validarea învățării non-formale și informale;
- (n) *transfer de credite*: procesul care le permite persoanelor care au acumulat credite într-un anumit context să le valorizeze și să le recunoască într-un alt context.

ANEXA II

Descriptori de definire a nivelurilor Cadrlui european al calificărilor (CEC)

Fiecare dintre cele 8 niveluri este definit de un set de descriptori care indică rezultatele învățării ¹ relevante pentru calificările de la nivelul respectiv în orice sistem de calificări.			
	Cunoștințe	Abilități	Responsabilitate/autonomie
	În contextul CEC, cunoștințele sunt descrise ca fiind teoretice și/sau factice.	În contextul CEC, abilitățile sunt descrise ca fiind cognitive (implicând utilizarea gândirii logice, intuitive și creative) sau practice (implicând dexteritate manuală și utilizarea de metode, materiale, unelte și instrumente).	În contextul CEC, responsabilitatea/autonomia este descrisă ca fiind capacitatea cursantului de a aplica cunoștințele și abilitățile deținute în mod autonom și responsabil
Nivelul 1 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 1 sunt:	Cunoștințe generale de bază	Abilități de bază necesare pentru a executa sarcini simple	Munca sau studiul sub supraveghere directă într-un context structurat
Nivelul 2 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 2 sunt:	Cunoștințe factice de bază într-un domeniu de muncă sau de studiu	Abilități cognitive și practice de bază, necesare pentru utilizarea informațiilor relevante în scopul executării sarcinilor și rezolvării problemelor de rutină prin utilizarea unor reguli și instrumente simple	Munca sau studiul sub supraveghere, cu un anumit grad de autonomie
Nivelul 3 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 3 sunt:	Cunoștințe factice, cunoașterea unor principii, procese și concepte generale dintr-un domeniu de muncă sau de studiu	O gamă de abilități cognitive și practice necesare pentru executarea sarcinilor și rezolvarea problemelor prin selectarea și aplicarea de metode, instrumente, materiale și informații de bază	Asumarea responsabilității pentru executarea sarcinilor într-un domeniu de muncă sau de studiu Adaptarea propriului comportament la circumstanțe, pentru rezolvarea problemelor
Nivelul 4 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 4 sunt:	Cunoștințe factice și teoretice în contexte largi, în cadrul unui domeniu de muncă sau de studiu	O gamă de abilități cognitive și practice necesare pentru găsirea de soluții la probleme specifice, într-un domeniu de muncă sau de studiu	Autogestionare cu ajutorul unor indicații în general previzibile în cadrul situațiilor de muncă sau de studiu, dar care se pot schimba Supravegherea activității de rutină a altor persoane, preluând o anumită responsabilitate pentru evaluarea și îmbunătățirea activităților de muncă sau de studiu

¹ Rezultatele învățării înseamnă ceea ce cunoaște, înțelege și poate face cursantul la terminarea procesului de învățare. Ele sunt, în general, clasificate drept „cunoștințe, abilități și competențe”. În contextul CEC, ultimul element este limitat la „responsabilitate/autonomie”, întrucât descriptorii menționați aici reflectă declarațiile convenite de statele membre pentru aplicarea prezentei recomandări, iar acestea nu corespund în totalitate definițiilor conceptuale.

Nivelul 5*	Cunoștințe factice și teoretice cuprinzătoare, specializate, într-un domeniu de muncă sau de studiu și conștientizarea limitelor cunoștințelor respective	O gamă amplă de abilități cognitive și practice necesare pentru conceperea de soluții creative la probleme abstracte	Gestionare și supraveghere în situații de muncă sau de studiu în care schimbările sunt imprevizibile Revizuirea și dezvoltarea performanțelor proprii și ale altora
Nivelul 6**	Cunoștințe avansate într-un domeniu de muncă sau de studiu, care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor	Abilități avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile într-un domeniu de muncă sau de studiu specializat	Gestionarea de activități sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și a grupurilor
Nivelul 7***	Cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe dintr-un domeniu de muncă sau de studiu, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale Conștientizare critică a cunoștințelor dintr-un domeniu și a cunoștințelor aflate la granița dintre diferite domenii	Abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovare, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii	Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sunt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor
Nivelul 8****	Cunoștințe la cel mai avansat nivel dintr-un domeniu de muncă sau de studiu și cunoștințe aflate la granița dintre diferite domenii	Abilitățile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovare și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor sau a practicilor profesionale existente	Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, de inovare, de autonomie, de integritate științifică și profesională, precum și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unor situații de muncă sau de studiu, inclusiv în materie de cercetare

Compatibilitatea cu Cadrul calificărilor din Spațiul european al învățământului superior

Cadrul calificărilor din Spațiul european al învățământului superior prevede descriptori pentru cele trei cicluri de învățământ convenite de miniștrii responsabili pentru învățământul superior cu ocazia reuniunii de la Bergen din mai 2005, în cadrul procesului Bologna. Fiecare descriptor de ciclu prezintă un enunț generic al așteptărilor tipice cu privire la realizările și abilitățile asociate cu calificările care reprezintă sfârșitul ciclului respectiv.

- * Descriptorul pentru ciclul scurt (integrat în primul ciclu sau legat de acesta) elaborat de Inițiativa comună pentru calitate în cadrul procesului Bologna corespunde rezultatelor învățării pentru nivelul 5 al CEC.
- ** Descriptorul pentru primul ciclu corespunde rezultatelor învățării pentru nivelul 6 al CEC.
- *** Descriptorul pentru al doilea ciclu corespunde rezultatelor învățării pentru nivelul 7 al CEC.
- **** Descriptorul pentru al treilea ciclu corespunde rezultatelor învățării pentru nivelul 8 al CEC.

ANEXA III

Criterii și proceduri pentru corelarea cadrelor și sistemelor naționale de calificări cu Cadrul european al calificărilor

1. Autoritățile competente stabilesc în mod clar și fac publice responsabilitățile și/sau competențele legale ale tuturor organismelor naționale relevante implicate în procesul de corelare.
2. Există o legătură clară și demonstrabilă între nivelurile calificărilor din cadrul sau sistemul național al calificărilor și descriptorii nivelurilor CEC.
3. Cadrul sau sistemul național al calificărilor și calificările sale sunt bazate pe principiul și obiectivul rezultatelor învățării și sunt legate de mecanisme de validare a învățării non-formale și informale, precum și de sisteme de credite, atunci când acestea există.
4. Procedurile pentru includerea calificărilor în cadrul național al calificărilor sau pentru descrierea poziției calificărilor în sistemul național de calificări sunt transparente.
5. Sistemul (sistemele) național(e) de asigurare a calității în domeniul educației și formării profesionale se referă la cadrul sau sistemul național al calificărilor și este (sunt) conform(e) cu principiile de asigurare a calității specificate în anexa IV la prezenta recomandare.
6. Procesul de corelare include acordul explicit al organismelor relevante de asigurare a calității privind conformitatea raportului de corelare cu dispozițiile și practicile naționale relevante de asigurare a calității.
7. Procesul de corelare implică experți internaționali, iar rapoartele de corelare conțin o declarație scrisă referitoare la procesul de corelare, semnată de cel puțin doi experți internaționali din două țări diferite.
8. Organismul sau organismele naționale competente certifică respectiva corelare a cadrului sau sistemului național al calificărilor cu CEC. Organismele naționale competente publică un raport detaliat care descrie procesul de corelare, precum și elementele care stau la baza acestuia, și analizează separat fiecare dintre criterii. Același raport poate fi utilizat pentru autocertificarea în temeiul Cadrului de calificări al Spațiului european al învățământului superior, în conformitate cu criteriile de autocertificare ale acestuia din urmă.
9. În mod ideal, în termen de 3 luni de la aprobarea raportului de corelare sau de la actualizarea sa, statele membre și alte țări participante publică raportul de corelare și furnizează informațiile relevante în scopuri de comparație pe site-urile europene relevante.
10. După încheierea procesului de corelare, toate noile certificate, diplome sau documente suplimentare referitoare la calificări eliberate de autoritățile competente conțin o trimitere clară, prin intermediul cadrului sau al sistemului național de calificări, la nivelul corespunzător al CEC.

ANEXA IV

Principii de asigurare a calității calificărilor corelate cu Cadrul european al calificărilor²

Educația și formarea profesională, învățământul superior, învățarea non-formală și informală din sectorul privat, precum și calificările internaționale corelate cu CEC ar trebui să fie supuse unei proceduri de asigurare a calității pentru a spori încrederea în calitatea și în nivelul acestor forme de învățământ. Principiile de asigurare a calității aplicabile învățământului general la nivel european fac obiectul discuțiilor în curs în contextul ET 2020.

Fără a aduce atingere regimurilor naționale de asigurare a calității care se aplică în cazul calificărilor naționale, **asigurarea calității calificărilor corelate cu CEC:**

1. vizează definirea calificărilor, precum și aplicarea abordării bazate pe rezultatele învățării;
2. vizează procesul de certificare, asigurând o evaluare valabilă și fiabilă, în conformitate cu standarde aprobate și transparente bazate pe rezultatele învățării;
3. constă în mecanisme de raportare și în proceduri de îmbunătățire continuă;
4. implică participarea tuturor părților interesate în toate etapele procesului;
5. este compusă din metode coerente de evaluare, asociind autoevaluarea cu revizuirea externă;
6. face parte integrantă din gestionarea internă (incluzând activitățile subcontractate) a organismelor care eliberează calificări corelate cu CEC;
7. se bazează pe obiective, standarde și orientări clare și măsurabile;
8. este susținută de resurse adecvate;
9. include o evaluare sistematică și ciclică, efectuată de organisme de monitorizare externe și bazată cel puțin pe principiile enunțate în prezenta anexă, a sistemelor interne de asigurare a calității referitoare la calificări;
10. include publicarea rezultatelor evaluărilor sale, accesibile și pe cale electronică la nivel național și european.

Organismele sau agențiile de monitorizare externe menționate la punctul 9 ar trebui să facă obiectul unei evaluări externe ciclice din partea autorităților competente. Rezultatul acestei evaluări externe, în afara domeniului învățământului superior, ar trebui să fie accesibil publicului și disponibil pe cale electronică prin intermediul unui registru european.

² Aceste principii comune sunt pe deplin compatibile cu standardele și orientările europene pentru asigurarea calității în Spațiul european al învățământului superior, precum și cu Cadrul european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională (EQAVET).

ANEXA V

Principii aplicabile sistemelor de credite legate de Cadrul european al calificărilor

Atunci când sunt completate cu sisteme de credite, CEC și cadrele naționale ale calificărilor îi pot ajuta mai bine pe cetățeni să se miște i) între diferitele niveluri ale educației și formării, ii) în interiorul sectoarelor educației și formării și între acestea, iii) între educație și formare și piața forței de muncă și iv) în interiorul și în afara granițelor. Diferitele sisteme de credite, strâns legate de sistemele și cadrele de calificări, ar trebui să funcționeze în sinergie pentru a facilita tranzițiile și progresia persoanelor care studiază.

În acest scop, sistemele de credite asociate calificărilor corelate cu CEC ar trebui să fie conforme cu următoarele principii:

1. Ar trebui instituite sisteme de credite care să permită crearea unor parcursuri de învățare flexibile, în beneficiul cursanților.
2. La definirea și la elaborarea calificărilor, ar trebui să se utilizeze în mod sistematic abordarea bazată pe rezultatele învățării și dispozițiile relevante în materie de credite, pentru a facilita transferul (componentelor) calificărilor și progresia în procesul de învățare.
3. Sistemele de credite ar trebui să faciliteze transferul rezultatelor învățării și progresia cursanților dincolo de frontierele instituționale și naționale.
4. Sistemele de credite trebuie să se bazeze pe dispoziții explicite și transparente în materie de asigurare a calității.
5. Creditele dobândite de o persoană ar trebui să fie înregistrate într-un document care să specifice rezultatele învățării dobândite, nivelul lor, denumirea instituției competente de acordare a creditelor și, dacă este cazul, valoarea creditelor.
6. Ar trebui create sinergii între sistemele de transfer și de acumulare de credite și mecanismele de validare a învățării non-formale și informale, astfel încât funcționarea lor comună să faciliteze și să promoveze transferul și progresia persoanelor care studiază.
7. Sistemele de credite ar trebui să fie dezvoltate și îmbunătățite prin cooperarea între părțile interesate la nivel național și european.

ANEXA VI

Elemente indicative ale unui format comun pentru publicarea electronică a informațiilor referitoare la calificări

DATE			Obligativ / facultativ
Titlul calificării			Obligativ
Materie*			Obligativ
Țara/regiunea (cod)			Obligativ
Nivelul CEC			Obligativ
Descrierea calificării	Fie	Cunoștințe	Obligativ
		Abilități	Obligativ
		Responsabilitate/autonomie	Obligativ
	Fie	Câmp ce permite introducerea unui text liber pentru a descrie ceea ce ar trebui să cunoască, să înțeleagă și să fie capabil să facă cursantul	Obligativ
Organism de acordare a calificării**			Obligativ
Puncte de credit sau volum de muncă estimat a fi necesar pentru a obține rezultatele învățării			Facultativ
Procese interne de asigurare a calității			Facultativ
Organism de monitorizare extern			Facultativ
Alte informații referitoare la calificare			Facultativ
Sursa informațiilor			Facultativ
Link către documentul suplimentar referitor la calificare			Facultativ
Adresa URL a calificării			Facultativ
Limba informațiilor (cod)			Facultativ
Condiții de acces			Facultativ
Data expirării (dacă este cazul)			Facultativ
Modalități de obținere a calificării			Facultativ
Legătura cu ocupațiile			Facultativ

* ISCED FoET2013

** Informațiile minime obligatorii privind organismul de acordare a calificării ar trebui să faciliteze găsirea de informații privind organismul respectiv. Aceste informații ar putea consta în denumirea organismului de acordare a calificării sau, după caz, în denumirea grupului de organisme de acordare a calificării, completată cu o adresă URL sau cu informații de contact.